

ANSIKTE MOT ANSIKTE
samlingsutställning på
Helinä Rautavaaras museum





Ansikte mot ansikte – samlingsutställning på Helinä Rautavaaras museum

”Jag hade alltid ett behov av att sälla mig till gruppen och det föll sig helt naturligt. Därför skiljer jag mig från andra forskare – jag forskar egentligen inte, utan är en medlevare.”

Helinä Rautavaara (1928–1998) började först resa inom Europa för att sedan söka sig vidare till alltmer fjärran kultursfärer. Hon ville se, uppleva och förstå. Nyfikenheten och strävan att följa sin passion band henne samman med tidiga kvinnliga upptäcktsresande. Även de färdades ofta på egen hand med lätt bagage. Rautavaara bandade, fotograferade och skrev. Från sina resor bar hon med sig olika föremål, som med tiden kom att bli en betydande museisamling. Med stöd av de här föremålen, berättelserna bakom dem och sina internationella söndagssalonger hemma vid Rosavillagatan, bekämpade Helinä Rautavaara den efterkrigstida grå tristessen.

Föremålen, som Rautavaara under årens lopp hade med sig från världens olika hörn, har införlivats som en del av vårt i förändring stadda finländska arv. Samlingsutställningen lever och växer tack vare nya berättelser och tolkningar.

”Den sanna friden föds endast i människors hjärtan. En återblick på mänsklighetens historia visar att endast i samhällen där man lyckats förstå varandra och sina medmänniskors känslor, kan en djup inre frid uppnås. Brist på förståelse, föder rädslor och fördomar, som i sin tur leder till konflikter.” (Senegalska författaren och journalisten Alioune Diop, 1966. Helinä Rautavaaras privata bibliotek).



HELINÄ RAUTAVAARA

Forskare, upplevare, journalist, lärare och samlare

”Jag sökte mig ut för att få ny kunskap och visa respekt. Att min inställning var lite diffus syntes säkert till en början i det jag skrev, men sen när jag tog mark i Ceylon, blev tonen en helt annan. Naturligtvis var jag präglad av 50-talet, men utvecklades sen också själv.” (Helinä Rautavaaras minnen, 1997).

Helinä Rautavaara (1928–1998) föddes i en akademisk familj i Helsingfors. Hon blev student från SYK [Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu] och under skoltiden tog hon också pianolektioner. Rautavaara studerade psykologi och pedagogik vid Helsingfors universitet. Hon kompletterade sina övriga studier med croquisövingar i universitetets ritsal. Bakom sig hade Helinä Rautavaara också en journalistkurs i Ylioppilaslehtis regi. Målet för hennes första utomeuropeiska resa år 1954 var Nordafrika. Helinä Rautavaara har varit gift, separerat, men även genomgått en svår operation.

Följande interkontinentala resmål förde henne genom Mellanöstern till Indien. Under pseudonymen Tummelisa (Peukalo-Liisa på finska) levererade Rautavaara dagsfärska resereportage till tidskriften Seura. År 1958 fick hon ett tvåårsstipendium till USA. Efter avslutade studier

följde en längre cykelresa till Central- och Sydamerika. Här rörde hon sig i dubbelrollen som forskare och journalist. Hon fångade sina intryck i bandinspelningar, fotografier och skrift. Sex år senare återvände hon till Finland.

Under sina resor var Rautavaara öppen för nya bekanskap och engagerade sig i deras liv. Hon ville inhämta ny kunskap och förstå. År 1966 deltog hon i den första världsfestivalen för svart konst (Premier festival mondial des arts nègres) i Senegal och Unescos konferens i Benin. Kort därefter slutförde Rautavaara sina postgraduala studier vid universitetet i São Paulo i Brasilien. Arbetet med doktorsavhandlingen kunde tyvärr inte slutföras i och med att hennes syn drastiskt försämrades.

På 1970- och 80-talet reste Rautavaara i Uganda, Ghana, Nigeria och Senegal. På 1990-talet gjorde hon många korta resor till redan tidigare kända platser. Sista gången Helinä sökte sig ut i världen var året innan hon dog. Hon rymde från sjukhuset på en vecka till Marocko, och vid återkomsten hade hon berbermattor och bröllopssmycken med sig.

Det var först med tiden och småningom som Helinä Rautavaara blev samlare. Före 1980-talet tillät varken sättet att resa eller hennes finansiella situation några mer omfattande investeringar. Det var först i samband med arvet efter föräldrarna som det blev möjligt för henne att utöka sin samling på ett mer systematiskt sätt. I dagens läge omfattar samlingen cirka 3 000 föremål, tiotalstusen fotografier, hundratals timmar ljudinspelningar och en massa småfilmer.



ETT GRÄNSÖVERSKRIDANDE LIV

Hjärtat i Somalia, rötterna i Finland

”Mänskor har fördomar om vad jag kan tänkas vara. Jag måste passa in i uppfattningen om hurudan en afrikan, flykting, invandrare eller muslim är. Av erfarenhet vet jag att alla de här definitionerna och negativa epiteterna komprimeras i ordet somalier. En somalier är utslagen, förtryckt, tjuv, våldtäktsman, en börda, social snyltare och islamistisk sjörövare.”

Inbördeskriget, som bröt ut år 1988 resulterade i att den somaliska staten kollapsade år 1991. I dagens läge bor mer än en miljon somalier i Etiopien, Kenya, länder på den Arabiska halvön, Storbritannien, Nordamerika och Norden.

Somalierna, som är bosatta utomlands bildar den somaliska diasporan (d.v.s. bosättning i förskingring utanför det egna landets gränser). För diasporan är det viktigt att anpassa sig till det nya, men samtidigt också värna om den egna kulturen. Männskorna är medvetna om sina rötter och upprätthåller kontakten till sitt hemland, men samtidigt bygger de också

upp ett nytt liv. Familjemedlemmarna ingår i ett nätverk av släktingar, som är utspridda på olika håll i världen.

De första somalierna kom till Finland år 1990 via dåvarande Sovjetunionen. Numera bor det drygt 20 000 personer i Finland med somali som modersmål. Hälften av dem är somaliska medborgare och den andra hälften har finländskt medborgarskap. De som flydde undan kriget fick med sig bara det allra nödvändigaste. Därför saknas föremålen i den här delen av utställningen. Bilderna handlar om de första somalierna, som kom till Finland, och unga som har vuxit upp i här.

”Jag är stolt somalier oberoende av alla dessa skällsord och glåpord. Jag sväljer inte skenheligheten när någon kommer fram till mig och säger att jag är ”en bra somalier”. Man försöker se mig som ett offer, som modigt har vänt den egna gruppen ryggen för att kunna vara något annat. Sorry bara kompisar, men jag är somalier – men också en hel del annat.”

(Warda Ahmed, klasslärare och aktivist, 2016).

Bildtexterna

1. Hamar weyne, ”Gamla Staden”, Mogadishu 1984. *Bild: Pirkko Tantt*

2. Afar irdoor, ”Fyra dörrar”, Mogadishu 1984. *Bild: Pirkko Tantt*

3. ”Kamelmarknad”, Baidoa 1985.
Bild: Pirkko Tantt

4. ”Flyktingläger”, Mogadishu 1984.
Bild: Pirkko Tantt

5. ”Firande på Stadion”, Mogadishu 1984.
Bild: Pirkko Tantt

6. ”Demonstration”, Helsingfors 1991.
Bild: Nur Nasib

7. ”Begravning”, Helsingfors 1991.
Bild: Nur Nasib

8. ”Fotbollsmatch”, Helsingfors 1992.
Bild: Nur Nasib

9. ”Hösamling”, Esbo 2013.
Bild: Nina-Maria Oförsagd

10. ”Bröllop”, Esbo 2013.
Bild: Nina-Maria Oförsagd

Video: ”Mogadishu då och nu – bilder och dikter från staden”.

Längd: 15 minuter.

Produktion: Helinä Rautavaaras museum

Finansiering: Utrikesministeriet.



BESKYDD OCH EKO- NOMISK TRYGGHET

Smycken med betydelse i den islamska världen


**”Framför mig låg nu den beryktade, nästan tusen kilometer långa sträckan genom öknen. Kargheten var så påtaglig att man i rena förskräckelsen trodde sig se vålnader, när en kamel- eller getflock med herdar då och då dök upp i denna ofattbara stenöken. Chauffören berättade att de här människorna lever på enbart getmjölk i månader, att de inte ens har bröd.”
(Helinä Rautavaara eller ”Tummelisa” i tidskriften Seura, 1956).**

I Mellanöstern finns en av mänsklig-
hetens äldsta civilisationer, vars historia
sträcker sig mer än 7 000 år tillbaka i
tiden. De stora floderna och de därifrån
ledda bevattningssystemen utgjorde
grunden för systematiskt jordbruk. Ök-
nen befolkades av nomader som vallade
boskap. Redan för 5 000 år sedan inled-
des handelsförbindelser mellan de fram-
växande städerna. Småningom uppstod
handelsvägar som förenade Mellanöstern,
Asien och Afrika med Europa. De stora
monoteistiska religionerna; judendomen,
kristendomen och islam uppstod alla i
Mellanöstern. De första kända skriftsys-
temen fick sin början här, liksom även
astronomi och matematik.

Smycken och amuletter har haft en sär-
ställning i Mellanösten och Främre Asien.


De ingår fortfarande i bröllopsgåvorna
till bruden. Nuförtiden är guld den mest
uppskattade ädelmetallen, men tidiga-
re har det varit silver. Smycken har haft
långt fler betydelser än bara att pryda och
försköna. De har varit en slags försäkring
och en förmögenhet som kvinnan har
burit med sig, och som man kunnat om-
vandla till pengar i tider av nöd. Det finns
ofta ett samband mellan smycken och
berättelser som förenar en släkt. Man har
också föreställt sig att smycken kan ha en
beskyddande och lyckobringande kraft.
Bland till exempel berberna i Nordafrika
anser man att en blå ädelsten skyddar sin
bärare, medan en röd medför lycka.

I Nordafrika har kvinnorna tillverkat
egna pärlor. De krossade frön tillsam-
mans med nejlikor och tillsatte vatten,



kryddat med saffran och doftande växt-
delar som mästerrot. Av massan formade
de sedan runda eller avlånga pärlor. Efter
att ha borrar hål i pärlorna kunde kvin-
norna trä dem på band.

År 2016 trädde en lag i kraft i Danmark
enligt vilken man kunde beslagta asylsö-
kandes egendom om värdet överstiger 10
000 danska kronor motsvarande 1 340
euro. Med undantag för vigselringar om-
fattas även smycken av lagen. Så vitt man
vet har inga smycken beslagtagits.





INDISKA DURGA PUJA -GUDINNANS HEMKOMST

Festival i diaspora

**”Det är just däri skönheten ligger att ceremonierna kan bevaras, trots att det moderna livet dominerar det omgivande samhället.”
(Intervju med Helinä Rautavaara, 1997).**

Durga Puja är en hyllning till gudinnan Durgas seger över den svekfulla buffeldemonen Mahishasura, som är känd för sin förmåga att anta många olika skepnader. Ritualen symboliserar det gudas seger över det onda, men är samtidigt en skördehögtid där gudinnan hedras i rollen som livgivare. Durga Puja är en årligen återkommande hinduisk högtid, som firas stort speciellt i delstaten Västbengalen i nordöstra Indien. Då hedras gudinnebilderna på många olika sätt och familjerna söker sig till templen. Dessutom får barnen gåvor.

Seden att sänka gudabilder i vattendrag i samband med religiösa högtider är utbredd i Indien. För gudinnan Durgas del symboliserar det återföreningen med Shiva i Himalajas bergstrakter. Under åren 2007–2012 tillhörde altaret en grupp bengalier i huvudstadsregionen.

I samband med en nyanskaffning ville de donera det gamla altaret till museet. År 2019 bodde närmare 16 miljoner indier utomlands. Det är den mest omfattande diasporan i vår tid. IT-boomen i 2000-talets Finland lockade ett stort antal specialister från Indien. I slutet av år 2018 var antalet personer i Finland med indiskt medborgarskap cirka 6 000. Många av dem var bosatta i Esbo.

Durga Puja symboliserar också hemkomst. Gudinnan Durga antas bo i Himalayas bergstrakter tillsammans med sin gemål Shiva. Vid tiden för Durga Puja tänker man sig att hon besöker sitt barndomshem tillsammans med döttrarna Lakshmi och Saraswati samt sönerna Karthikeya och Ganesha.

DURGA PUJA

Firande av Durga Puja-högtiden.

Organiserad av medlemmarna i huvudstadsregionens Bengali samfund.

Vänligen ta en titt!



URSPRUNGSFOLKEN I AMAZONAS

Överlevnadsberättelser i kampen om naturresurserna

”På Amazonfloden drabbades jag av malaria. Det var i en kanot som den här, och det var natt och mörkt som i säcken. Frossan var våldsamt. Jag var i så dåligt skick, och sa att jag nog måste få komma i land.” (Intervju med Helinä Rautavaara, 1997).

Det heter att Amazonfloden fick sitt namn efter yagua-männen. På 1500-talet när de första européerna fick syn på långhåriga män i palmbladskjolar längs flodstränderna, misstog de dem för kraftigt byggda kvinnor. Floden fick därmed heta Amazon efter de iranska kvinnokrigarna i grekisk mytologi.

För yagua-folket, som lever i gränsområdet mellan Peru och Colombia, är palmen en på många sätt betydelsefull växtart. Via palmen upprätthåller de kontakten med sina förfäder och andar. Yagua-folket odlar också palmer i närheten av sina boplatser. Palmdelar används som råmaterial för bland annat blåsrör, flöjt, smycken och kläder. Kläder och smycken av palmfibrer antas skydda sina bärare mot ont. Blåsrören har alltså stor betydelse för deras världsbild. Rören används

i jakten på apor och fåglar. Var och en har sitt eget, som inte lånas ut. Blåsrören följer sin ägare i graven.

Åren 1961–1964 och 1971 reste Helinä Rautavaara i Amazonas och besökte länder som Colombia, Ecuador, Peru och Brasilien. På 2000-talet har etniska grupper som shuarer, pilagá, hixkaryána och yagua-folket gått in för att försvara sin rätt till mark, naturtillgångar, språk och kultur. Rättsprocesserna har visat sig vara rätt lovande. Till exempel har hixkaryána kunnat anlägga nya byar på mark som tidigare har tillhört deras förfäder. Tyvärr är de politiska förtryckarnas tid inte ännu förbi.

Bildtexterna

1–2. Lågslätten Gran Chaco i gränsmarkerna mellan Argentina och Paraguay är ursprungsfolket Pilagás traditionella bosättningsområde. Foto: 1962. Helinä Rautavaaras museum, bildsamlingen.

3–4. Shuarerna lever i Amazonas regnskogar i gränsområdet mellan Ecuador och Peru. Färgämnet mannen använder i sina traditionella ansiktsmålningar kommer från måreväxtarten *genipa americana*. Växten har en speciell betydelse för ursprungsfolken i regionen. Enligt traditionen var växten ursprungligen en vacker flicka som hette Huituc. När Huituc och hennes syster Manduru växte upp till unga kvinnor förvandlades de till träd, som försåg sin omgivning med såväl skönhet som en betagande doft. För att bli lika intagande, brukar kvinnorna sjunga en sång som är tillägnad trädets

ande. Foto: 1962. Helinä Rautavaaras museum, bildsamlingen.

5. Shuarernas traditionella hus tillverkas av palmträ. Höga ben förhindrar vilda djur från att ta sig in i husen. Det är också orsaken till att befolkningen i regnskogsområdet vanligen sover i hängmattor. Foto: 1961. Helinä Rautavaaras museum, bildsamlingen.



BRASILIANSK CAPOEIRA

Från slavars uppror till nationalgren

”Här pågår nu inledningshymnen till capoeira, dansarna sitter på huk vid musikernas fötter. När kören stämmer in i sången, välsignar sig dansarna och inleder dansen eller duellen. Rörelserna är endast ett slags övning inför den egentliga drabbningen.” (Helina Rautavaaras minnesanteckningar, Helinä Rautavaara, 1972).

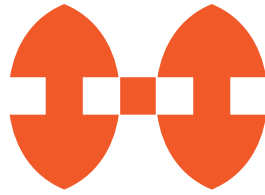
Den brasilianska capoeiran är en kampsport där de danslika rörelserna faller in i musiken och sången. Kampen förs mitt i en ring eller roda som deltagarna bildar. Kampen ackompanjeras av en orkester, bateria, som vanligen består av åtta musiker och sångare. Instrumenten är: stränginstrumentet berimbau, spelpinnen vaqueta, percussioninstrumentet caxixi, tamburinen pandeiro, trumman atabaque och klockan agogó.

Capoeirans rötter finns i sydvästra Afrika. Till Brasilien kom capoeiran med de portugisiska kolonialherrarnas slavtransporter på 1500-talet. I Angola lever en motsvarande tradition fortfarande kvar. Det finns många etymologiska tolkningar av ordet capoeira. Det brasilianska tupi-folkets ka´a e pûer eller ko´pwera betyder

en odling som ”redan har gått”. I uttrycket refereras till buskage där förrymda slavar brukade gömma sig. På 1800-talet använde de förrymda slavar sig av capoeira i självförsvar och grundade bosättningar som kallades quilombo. Härifrån kunde de bedriva ett slags motståndsvärksamhet mot den brasilianska överheten. Den våldsamma varianten förknippades med brottslingar och förbjöds i lag år 1889. Mestre eller mästaren Bimba lyckades övertyga den brasilianska regeringen om hur viktig capoeiran var. Efter att år 1932 ha öppnat den första lagliga capoeira-akademien i delstaten Bahia, utvecklade han en ny stil som kom att kallas Regional.

Capoeirans historia har levat vidare i anekdoter, sång och lyrik, men skriftligt källmaterial har också bevarats för eftervärlden. Alltjämt är det dock i Bahia i nordöstra Brasilien som vi finner capoeirans vagga.

Capoeira valdes till nationell sportgren i Brasilien år 1972, medan Unesco sedan antog capoeira som en del av det immateriella kulturarvet (Capoeira circle) år 2014. Sportgrenen introducerades i Finland i slutet av 1980-talet. Det var under sin första resa till Brasilien som Helinä Rautavaara på 1960-talet kom i kontakt med capoeira.



RELIGIÖS KONST I AFRIKA

**Förfäderna och naturandarna vandrar
vid ens sida genom hela livet**

”Det som intresserar mej är ritualerna, dansen och musiken. Jag bandar och filmar, men inte enskilda föremål, det är inte dem jag undersöker. De är delar av den där helheten.” (Intervju med Helinä Rautavaara, 1997).

Kontakterna mellan Afrika och Europa har långa anor inom både handel, religion, idéhistoria och konst. När européerna började samla på afrikanska föremål, lade de först märke till skulpturer som påminde om västerländsk konst. Det allt överskuggande intresset gällde endast skulpturerna på bekostnad av till exempel textilier och keramik. Lika ointresserade var de av det människor hade på sig, måleriet på husväggarna och klippmålningarna. Det föll inte heller samlarna in att notera konstnärernas namn.

Visavi både form, tekniker och substans är konsten i Afrika lika mångsidig som den västerländska. Budskapet bakom konsten kan vara antingen politiskt eller ideologiskt, men det kan också handla om ren underhållning eller religionsutövning – helt oberoende på var den skapas. I konsten förenas ofta många olika element. Specifikt för den afrikanska kon-

sten är kombinationen av olika element och performans. Musik, dans, kostymning, kroppsmålning, skulpturer och maskering är betydelsefulla delar av en större helhet. Det är en allmän villfarelse att den förkoloniala afrikanska konstens betydelse skulle ha varit bunden till användningsområdet. Förutom bruksändamål har den afrikanska konsten alltid haft ett estetiskt värde i sig.

Merparten av föremålen i vitrinerna består av västafrikanska religiösa konstverk. Föremålen är relaterade till universella grundfrågeställningar, som till exempel innebörden i att tillhöra en gemenskap, vad det betyder att bli vuxen, betydelsen av social ordning och makt, men också viktiga frågor kring kön, barnafödande, utkomst, trygghet och död. På många håll i Västafrika anser man förfäderna och naturandarna vara närvarande i livets alla olika skeden. En stor del av de utställda

föremålen handlar om förbindelselänken mellan människa och andevärld. Kristna krucifix och ikoner är jämförbara objekt.

Föremålen har fördelats i vitrinerna enligt tema. Temat framgår av innebörden och användningsområdet. Föremålen kan vara knutna till flera parallella betydelser, och kan därmed användas i många olika sammanhang och situationer. I den fördelning vi har använt oss av är endast en betydelse eller tolkning därmed möjlig.

De första västafrikanska föremålen hade Helinä Rautavaara med sig från resan till Benin år 1966. Merparten av föremålen är införskaffade på 1990-talet via Rautavaaras personliga kontakter i Afrika och på auktioner i Europa.



SUFISMEN I SENEGAL

Amadou Bambas fredliga väg

**"Jag är muslim, en guds varelse och profeten Muhammeds
(må Guds frid och välsignelser vara över honom) tjänare"
(Schejk Amadou Bamba).**

I Suwer-glasmålningarna beskrivs kolonialtiden i Senegals historia, men också det folkliga livet. I målningarna förekommer många sådana motiv som är gemensamma för islam och kristendomen, bland annat Noas ark.

I Senegal är 90 procent av befolkningen muslimer. Islam kom till Senegal med arabiska köpmän på 1000-talet. I slutet av 1800-talet grundade läraren, schejk Amadou Bamba det mouridiska brödraskapet. Närmare en tredjedel av landets befolkning är medlemmar i brödraskapet, vilket bekräftar den fredliga samexistensen mellan islam och kristendom. Schejk Amadou Bamba är ett återkommande motiv i de senegalska glasmålningarna. Han avbildas alltid på samma sätt med ansiktet till hälften täckt av en huvudduk.

Inom sufismen är målsättningen att bli Guds vän (wali Allah), att finna vägen tillbaka till själens ursprungshem och

utelämna sig åt gud. Sufier går in för att leva i en oavbruten andlig övning. Allt som mystikern sista slutligen är: sitt blodomlopp, sin andning och orden är att prisa gud. Hen är i ett konstant tillstånd av bön.

Namnet på Suwer-glasmålningarna kommer från uttrycket sous verre, det vill säga under glaset eller glasunderlag. Suwer är målningar som målas på glasskivans baksida och i omvänd ordning. Först målas konturerna och därefter detaljerna, så som ansiktet och ögon med fransar. Därefter tillsätts färgerna, ett skikt i taget. Sist målas de stora ytorna som hav eller himmel.

Bildtexterna

1. Moskén i Touba. Amadou Bamba Mbacké grundade den heliga staden Touba år 1888. Med tiden blev staden muridismens viktigaste pilgrimsort.

Foto: Matlaboul Fawzeyni Touba, Helsingfors

2. Darou Mousty. En för muridismen religiöst betydelsefull stad cirka 28 kilometer nordost om Touba.

Foto: Helinä Rautavaaras bildsamling

3. Magal Kazu Rajab, Helsingfors 2019. Dagen firas till minne av Serigne Fallous födelse. Han var Schejk Amadou Bambas andra son. Dagen sammanföll med Isra Wal Miraj, nattresan när Allah överlät de fem dagliga bönerna till Muhammed (må Guds frid och välsignelser vara över honom).

Foto: Matlaboul Fawzeyni Touba, Helsingfors



BRÖDRASKAPET BAYE FALL

Från Senegal till Finland

”Skönheten i de iranska moskéernas blå mosaiker och den mäktiga mogularkitekturen fördjupade under årens lopp min slumrande högaktning och respekt för islam. Fulländningen fann jag i Senegal hos det muridiska sufi-brödraskapet Baye Fall, grundat av schejk Amadou Bamba.”

(Helinä Rautavaaras minnen, 1997).

Brödraskapet Baye Fall fick sitt namn efter schejk Ibrahima Fall (1855–1930). Ibrahima Fall var Amadou Bambas kanske mest kända lärjunge. Han lade stor vikt vid arbetets betydelse och att helhjärtat koncentrera sig på läraren. Det sätt på vilket Ibrahima Fall visade sin tillgivenhet för Bamba, var genom idogt arbete. Arbete var en viktig form av bön och religionsutövning. Ibrahima Fall följde inte de traditionella islamska bönetiderna. Det berättas, att han arbetade med sådan flit att han varken hann fasta, tvätta håret eller bry sig om sin klädsel. Kännetecknande för Ibrahima Fall och hans följeslagare var det långa rastahåret och lappade kläder. Andra särmärken är amuletten de bär om halsen, en så kallad n`dombo, klubban kuur fäst vid bältet och träskålen këll.

Första gången Helinä Rautavaara besökte Senegal var 1966. Från och med år 1984 återvände hon regelbundet dit. Hon vallfärdade till brödraskapets (Baye Fall) heliga platser under den sista resan år 1991.

Utställningen är ett samarbetsprojekt med muridiföreningen Matlaboul Fawzeyni Touba, Helsingfors. Antalet senegaleser som bor i Finland är cirka 250, av vilka en femtedel är medlemmar i brödraskapet Baye Fall. En del av dem tillhörde Helinä Rautavaaras bekantskapskrets.

Bildtexterna

1. Bilden av Helinä Rautavaara bredvid en väggmålning föreställande Schejk Ahmadou Bamba är tagen i Darou Mousty utanför Sedina Ousmane Noreyni House i mitten av 1980-talet.

Foto: Helinä Rautavaaras museum

2. Gruppen Serigne Sangue. Dakar, 1980-tal.

Foto: Helinä Rautavaaras museum, bildsamlingen

3. Khadim Goeye med ett collage av bilder föreställande Serigne Ahmadou Bambas familj. Medina, mitten av 1980-talet.

Foto: Helinä Rautavaaras museum, bildarkivet

4. Helinä Rautavaara och gruppen Baye Fall, Interiör från Sedina Ousmane Noreyni House. Darou Mousty, mitten av 1980-talet.

Foto: Helinä Rautavaaras museum, bildsamlingen

5. MBacke Fall, Karim Samba Mbaye och Koursi Wou. Bön till gud; Thiant, zikr. Darou Mousty, mitten av 1980-talet.

Foto: Helinä Rautavaaras museum, bildsamlingen